

ALLAH'A ŞÜKÜR İNSANLARA TEŞEKKÜR

وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكُمْ لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ وَلَئِنْ كَفَرْتُمْ إِنَّ عَذَابِي لَشَدِيدٌ

Ve düşünün ki: Rabbiniz şöyle ilan buyurdu: “Eğer şükrederseniz, Ben nimetlerimi daha da artırırım, ama (kâfir olup) nankörlük ederseniz haberiniz olsun ki azabım pek şiddetlidir!” (İbrahim;14/7)

“İnsanlara teşekkür etmeyen Allah’a şükretmez” Tirmizî, Birr 35.

Muhterem Mü'minler! Hutbemiz, “Şükür-İnfak Münasebeti” hakkında olacaktır.

Şükür, görülen herhangi bir iyiliğe karşı gösterilen memnûniyet ve minnettarlıktır. Nimeti unutmak veya görmezden gelmek ise küfran-ı nimettir.

Allah'ın (c.c.) insan tabiatına yaratılıştaki koyduğu şükretme duygusu aynı zamanda dinî bir emirdir. Dolayısıyla fıtratı bozulmamış bir insan, kendisine yapılan ihsan ve iyiliklerin karşılığında teşekkür eder.

Şükretmenin dinî bir görev olduğu Kur'ân-ı Kerim'de yer yer hatırlatılmaktadır. “Bana şükredin, nankörlük etmeyin.” (Bakara, 2/152), “... Ona kulluk edin. O'na şükredin. Siz O'na döneceksiniz.” (Ankebût, 29/17), “Rabbinin nimetine gelince onu anlat da anlat.” (Duhâ, 93/11) âyetleri bu emri ifade etmektedir. Zira şükür kulluğun en hâlisane boyutu olması hasebiyle insan için çok önemlidir. Bir rivayette: “şükür imanın yarısı” olarak nitelendirilmiştir. (Suyûtî, el-Câmiu's-Sağîr, I, 107).

Bütün iyilikleri, güzellikleri k smet eden ve baştan sona sebeplerini hazırlayan Allah olduğu gibi, vakt-i m nasibinde gönderen de yine O dur. Bu nedenle neticede minnet ve şükran da O’nun hakkıdır.

şükür duygusu, il h  nimetlere karşılık vermede bir esas olduğu gibi beşer  münasebetlerde de esastır. İnsanlara teşekkür etmek Allah’a şükretmeye m ni değildir. **“Hem Bana hem de annene, babana şükret.”**  yetinde Allah, kendisi ile birlikte ana-babaya teşekkürü birleştiriyor. (*Lokman, 31/14*) **“Aza şükretmeyen çoğa da şükretmez** hadis-i şerifi ş kr n azdan çoğa uzanan **bir terbiye ve eğitim süreci** ile kazanıldığını göstermektedir.” (*A. b. Hanbel, Müsned, 6/278, 375*)

şükür duygusu fitr  olduğundan şükretmek kolay gibi görünse de k   k ken bu terbiyeyi almayan kimse için zor bir şeydir. Aslında her insanda, nimete ve nimet verene karşı şükran duyma hissi vardır. **Ama İnsan**; bu hissin uyarılacağı, uyarılıp yönlendirileceği  na kadar, başından aşağıya yağan nimetleri ne duyar ne de hisseder. **“Kullarımdan gereği gibi ş kredenler çok azdır.”** (*Sebe, 34/13*) Ayeti, bu gerçeği ifade eder.

ş kredebilmek ve bunu sürekli yapabilmek bir eğitim sürecinden geçmeye bağlıdır. Peygamberimiz’in (s.a.s.) “Allahım, Seni zikretme, Sana şükretme ve güzelce ibadet etme hususunda bana yardım et.” (*Nes  , Sehv 68*) duası bu zorluğa işaret eder. Efendimiz (s.a.s.), bu duasıyla zorluğu aşma konusunda Allah’tan yardım istemiştir. Fiil  olarak da geceleri ayakları şişinceye kadar ibadet eden Allah Res l 

(s.a.s.), Hz. Âişe annemize cevaben “Şükreden bir kul olmayayım mı?” buyurmıştır.

Şükür Kahramanı olan İnsanlığın İftihar Tablosu; değeri çok yüksek, yapanı da çok az bu önemli amelin en önde geleniydi. O, oturur-kalkar şükreder ve yanına gelenlere de şükür tavsiyesinde bulunurdu.

Hz. Davud ile Allah (c.c.) arasında geçen şu konuşma, **şükür duygusunun insan için, ayrıca şükredilmesi gereken bir nimet olduğunu anlatır:** Hz. Davud, “Ya Rabbi! Şükretmem, Senin bana ayrı bir şükrü gerektiren bir nimetin iken, Sana nasıl şükredeyim?” diye sormuş, Allah da “İşte şimdi şükrettin.” buyurmuştur. (*Firuzâbâdî, Besâir, 3/338*) Bu konuşmada, şükredebilmenin ayrı bir şükrü gerektirdiğine, insanın bundan âciz olduğunu idrak etmesinin de şükür olduğuna işaret edilmiştir.

Şükrün; kalbî, kavlî ve amelî olmak üzere değişik çeşitleri vardır. **Verilen nimeti verildiği gaye doğrultusunda kullanmak ise amelî şükürdür.** İnfak da amelî bir şükürdür. Kur’ânî bir tabir olan Allah yolunda infak, maddi-manevî imkânları Allah için ve Allah’ın dediği yerlere sarfetmek anlamına gelmektedir. **Her iki anlamda da infak şükrün bir tezahürü, hatta gerçek bir şükürdür.** Bir kimsenin malı var da infak etmiyor, sadece dil ile şükrediyorsa bu kimse kâmil manada şükretmiş sayılmaz. Böyle bir şükür elbette değersiz ve anlamsız değildir, **ancak malın gerçek şükrü; dil ile şükretmenin yanında, infak etmekle olur.** Her lütuf kendi cinsinden şükür ister. Şükrün devamı, lütfun devamına sebep olacaktır.

İnfak fiilî bir şükür olduğundan nimetin artmasına vesiledir. Kur’ân-ı Kerim’de Cenab-ı Hak, **“Şükreden ancak kendisi için şükretmiş olur”** (*Neml, 27/40*) buyurmakta; infak etmeyi, Allah’a güzel bir ödünç verme olarak nitelemektedir. **“Kendiniz için bir hayır olmak üzere infak edin.** Kim nefsinin cimriliğinden korunursa o kurtulanlardan olur. Eğer Allah’a güzel bir ödünç verirsiniz, Allah sizin için onu artırır ve sizi bağışlar. **Allah Şekûr ve Halîmdir.”** âyetinde infak etmek suretiyle Allah’a verilen ödünçlerin yine O’nun tarafından artırılacağı beyan edilmektedir. (*Teğâbün, 64/16-17*)

Âyetin son kısmında **وَاللَّهُ شَكُورٌ حَلِيمٌ** Allah’ın **Şekûr** olduğuna vurgu yapılmaktadır ki bu, **şükre şükürle karşılık** veren manasındadır. Allah insanın infak etmekle yaptığı şükre, lütuflarını artırarak mukabelede bulunur. “Eğer şükrederseniz artırırım, eğer küfran-ı nimette bulunursanız benim azabım şiddetlidir.” (*İbrâhîm Sûresi, 14/7*) âyeti de Allah’ın, şükür karşısında nimeti artıracığı garantisini açıkça beyan etmektedir.

Allah (c.c) infakla malları nasıl artırdığını Kur’ân-ı Kerim’de şöyle anlatılmaktadır: “Mallarını Allah yolunda harcayanların durumu, yedi başak bitiren ve her başakta yüz tane bulunan bir tohum gibidir. Allah dilediğine kat kat verir...” (*Bakara Sûresi, 2/261*) “Allah’ın rızasını kazanmak arzusuyla ve kalben mutmain olarak mallarını Allah yolunda harcayanların durumu, yüksekçe bir yerdeki güzel bir bahçenin durumu gibidir ki, bol yağmur alınca iki kat ürün verir. Bol yağmur almasa bile ona çiseleme yeter. Allah,

yaptıklarınızı hakkıyla görendir.” (Bakara Sûresi, 2/265) Bu iki âyette anlatıldığı üzere Allah doğrudan malları artıracak gibi, **bereketlendirmek, hiç ummadığı yerden rızıklandırmak, bela ve musibetleri defetmek suretiyle de artırabilir.**

Sonuç olarak şükür, **insanı insan yapan özellikler arasında en önemli yeri tutan bir değerdir.** Şükür eksik olduğunda, insan yüksek insanlık ufkuna ulaşamadığı gibi, gerçek kulluk mertebesine de erişemez. Allah’ın insan tabiatına yaratılıştaki koyduğu bu duyguyu eğitim yoluyla çocukluktan itibaren geliştirilmesi gerek. Yoksa fitratındaki potansiyellerini açmayan veya çeşitli etkenlerle bozan insan **ne insanlara teşekkür ne de Allah’a şükreder.**

Rabbimizden niyazımız; verdiği nimetleri vicdanımızda hissetmeyi, sonrada hissettiğimiz bu nimetleri şükürle taçlandırmayı bizlere lütfeyesin.